

Reaktiva textulfärger för tryck på cellulosafiber

LEVAFIX P / PROCION P färger

Reaktiv-färgämnen ingår, under inverkan av alkali, fukt och hög temperatur(över 100°C), en kemisk bindning med cellulosafibrer, såsom bomull, lin, hampa, sisal, cellulosarayon och rayonull samt även med siden.

De lösliga färgämnen är i pulver- eller granulatform.

De strös och röres in i kupyren, en tryckpasta som innehåller alla behövliga hjälpkemikalier.

Kupyrrecept:

Vatten	796	
Natriumbensoat	0,5	(konserveringsmedel)
Natriumbikarbonat	20	(alkali)
Ludigol	10	(stabiliseringsmedel)
Urea	150	(fuktgivare)
Dialgin HV-4	<u>23</u>	(förtjockningsmedel)
	1000	

För den högsta färgstyrkan användes 40 gram färgämne i 1 kg kupyren.

För svagare färgstyrkor minskas pulvermängden eller så blandas mörka färdigtryckpaster med mer kupyren.

För Svart PN-GR 150% gäller 53g/kg, och är inte lämplig för kupering/gråtoner.

Den färdigblandade tryckfärgens hållbarhet är ca 3 veckor, därefter inträder en försvagning av färgstyrkan.

Kupyrens hållbarhet, utan färgämne, är många månader.

TYGET

Varan måste vara absolut ren och fri från appretur om färgämnet ska kunna ingå sin kemiska bindning med fibern.

Vid en avkokning med soda löses många syntetiska appreturmedel. Det ger också en säkerhet att även appreturrester avlägsnas vilka kan finnas kvar efter industriell avappretering. Dessa förorsakar ibland flammiga tryck.

Skrynselfribehandlad väv lämpar sig inte för reaktivfärger.

På merceriserad bomull blir färgerna djupare än på obehandlad väv.

FIXERING

Den enklaste fixeringen sker med strykjärn. Vid inställning på "bomull" (170-180°C) är stryktiden 2 minuter för en yta av ca 25x50 cm.

Vid tillgång av en mindre varmmangel (15-20 cm Ø) väljes högtemperatur, 180-200°C. Varan får passera 5-6 gånger.

I en varmmangel med stor valsdiameter (30-35 cm) och en temperatur av ca 160°C brukar 3-4 passager vara tillräckligt.

I fixeringskåp med en hetluftstemperatur av 130°C krävs minst 10 minuter.

I bastu något över 100°C torr luft, ca 60 minuter.

Den nödvändiga tiden för varje unikt fixeringsinstrument bör fastställas genom provfixeringar.

EFTERTVÄTT

Förtjockning och överskottskemikalier/-färg måste avlägsnas. Först genom grundliga sköljningar i kallt vatten, därefter hettvätt i 10-15 minuter.

Först därefter framträder färgerna i sina slutliga nyanser och toner.

En tillsats av Ladiquest 1097N i sköljvattnen, särskilt det första, minskar risken för att överskottsfärg återfärgar otryckta och ljusare partier. Detta gäller i synnerhet vid fulltonstryck.

TVÄTTHÄRDIGHETEN är utmärkt = 5 (högsta värde)

LJUSHÄRDIGHETEN enligt tabellen nedan (högsta värde = 8)

AKTUELLA FÄRGÄMNEN (L=Levafix,P=Procion)	LJUSHÄRDIGHETER	
	mörka	ljusa toner
L.Gul PN-5GN	6	5
L.Guldgul PN-GR	6	5
L.Orange PN-RN	6	5
P.Röd PX-4B	4-5	4 ersätter Röd PN-FB
P.Röd PX-6B 150%	4	3 ersätter Röd PN-4B
L.Blå PN-4R (marin)	5	4
L.Blå PN-3R	6-7	6-7
L.Turkos PN-2G	7	6-7
L.Brun P-2R	6	5
L.Svart PN-GR 150%	5-6	--- (53g/kg)

Uppgifterna lämnas efter bästa förmåga.

Mångfalden av textila material med och utan appretur, samt omständigheterna vid förvaring och vid användning kan ibland förorsaka överraskande problem. Därför skall alltid kontrolltryck utföras innan större arbeten utföres eller då nytt material användes.